

taime i te hepetoma e aore ra, hoê taime i te mahana. E ohipa râ e rave tamau noa.

Te fafauaraa a te Fatu i To'na mau ti'a tei mau i te autahu'araa, faatata ia e fafauaraa rahi roa ia haroaroa.

O ratou o te haapa'o maitai i te Autahu'araa a Aaron a e te Autahu'araa a Melehisedeka e ua faarahi i to ratou parau-raa-hia « ua haamo'ahia ia ratou e te Varua i te faaapîraa i to ratou ra mau tino ». No reira, o te mau mea atoa na to tatou Metua ra, e hope roa ia i te horo'ahia na ratou.¹⁰

Te faaite papû nei au e, e nehenehe te mana tamâ o te Taraehara a Iesu Mesia e te mana faahuru ê o te Varua Maitai e rapaau e e faaora i te taata nei. E haamaitairaa no tatou, e hopoi'a mo'a hoi na tatou, e e popouraa no tatou ia haapa'o i te piiraa a te Faaora ; ia pee Ia'na ma te ti'a roa e ma te auu atoa. A « ueue atu... i te mau fifi i ruuuhia [tatou], a haere mai ai i rapae i te pouri, a tia i nia mai te repo mai ». ¹¹

A ara e eiaha e rohirohi i roto i te ohipa maitai, no te mea te « haamau atu nei [tatou] i te niu no te hoê ohipa rahi roa », ¹² te faaineine nei tatou i te ho'iraa mai o te Faaora. E te mau taea'e, mai te mea e, e amui atu tatou i te maramarama o to tatou hi'oraa ei ite no te nehenehe e te mana o te parau mau i faaho'ihia mai, eita ia tatou e taoto i roto i te faaho'i-faahou-raa mai. Te faaite papû nei au i teie mau mea e te vaiiho atu nei au i ta'u haamaitairaa ia outou na roto i te i'oa mo'a o to tatou Fatu, o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. A hi'o Martin Luther King Jr., « Don't Sleep Through the Revolution » (1966 Ware Lecture, Unitarian Universalist Association General Assembly, Hollywood, Florida, 18 no me 1966).
2. Hiro'a faaroo 1:9.
3. Hi'o blog.oxforddictionaries.com/press-releases/oxford-dictionaries-word-of-the-year-2013.
4. 2 Nephi 26:29.
5. Mareko 8:34-35.
6. 3 Nephi 12:29.
7. A hi'o, ei hi'oraa, lds.org/topics/addiction.
8. Mataio 22:37-39.
9. Ephesia 5:14.
10. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 84:33, 38.
11. 2 Nephi 1:23.
12. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 64:33.

Na te peresideni Henry B. Eyring

Tauturu matamua i roto i te Peresideniraa Matamua

Te taata no te autahu'araa

E nehenehe outou e riro ei hoho'a rahi, ei hoho'a afa, e aore ra, ei hoho'a ino. E feruri paha outou e, e ere te reira i te fifi, i mua râ i te Fatu, e fifi ia.

E aito ta tatou paatoa, i to tatou ihoa râ apîraa. Ua fanauhia vau e ua paari i Princeton, New Jersey, i te mau Hau Amui no Marite. Tei piha'ihonoa mai i to matou faaeearaa, i taua mau mahana ra, te haamau-raa-hia te pû faatereraa o te mau pûpû tuaro tuiroo roa'e i te oire no New York. E oire ia no na pûpû tairi popo e toru : te Brooklyn Dodgers, te New York Giants, e te New York Yankees. E mea fatata atoa mai o Philadelphia i to matou faaeearaa, e tei reira ia te haamauraa o na pûpû tairi popo Athletics e Phillies. E rave rahi feia ha'uti i roto i teie mau pûpû tuaro e nehenehe e riro mai ei mau aito na'u.

Ua riro mai o Joe DiMaggio, tei ha'uti no te pûpû New York Yankees, ei aito ta'iri popo na'u. Ia ha'uti ana'e to'u mau taea'e e to'u mau hoa i te ha'uti tairi popo i ni'a i te tahua ha'utiraa a te fare haapiiraa i piha'ihonoa mai i to matou fare, e tamata vau i te hui i te raau ta'iri mai ta Joe DiMaggio te huru. Aitâ ia e afata teata i taua tau ra (e aamu tahito teie), no reira, e hi'o noa vau i te mau hoho'a i roto i te ve'a no te « copie » atoa i ta'na huiraa.

A paari noa ai au, ua afa'i to'u metua tane ia'u i te tahua tuaro no Yankee. Tera noa ia te taime hoê roa to'u iteraa ia Joe DiMaggo ia ha'uti. Te haamana'o noa nei â vau i to'u iteraa

ia'na mai te huru ra e tei reira vau, i te huiraa i te raau e to'u iteraa i te popo uouo i te ma'ueraa e tae roa'tu i roto i te vahi parahiraa taata.

I teie nei, aita roa'tu to'u ite i te tairi popo i fatata'tu i to te aito o to'u tamariiriiraa. Tera râ, no te tahi mau taime a tairi maitai ai au i te popo, no te mea ia ua « copie » au i ta'na tairi i te faito e roaa ia'u.

Ia ma'iti ana'e tatou i te mau aito, e haamata tatou na roto i te « copieraa », ma te feruri mau e aore ra, ma te feruri ore, i te mea ta tatou e haafaahiahia rahi roa a'e i roto ia ratou.

Aua'e, ua tuu to'u na metua paari ia'u i piha'iho i te mau aito rarahi i to'u tamariiriiraa. Ua afa'i to'u metua tane ia'u i ni'a i te tahua tuaro no Yankee hoê noa taime no te hi'o i ta'u aito tairi popo, tera râ, te sabati atoa, e afa'i oia ia'u e hi'o i te hoê taata no te autahu'araa tei riro mai ei aito na'u. Na taua aito ra i tarai i to'u oraraa. To'u metua tane te peresideni o te amaa na'ina'i e putuputu i roto i to matou fare. No te haere mai, mai te peu, e haere mai outou i te tahua matamua i te po'ipo'i sabati, tei te fare pureraa outou. Aita roa hoê taime to matou amaa i hau atu i te 30 taata e tae mai.

Te vai ra hoê taure'are'a tei arata'i mai i to'na metua vahine i to matou fare no te pureraa, tera râ, aita oia e haere mai i roto i te fare. E ere oia i te melo. To'u metua tane ra tei manu'ia i te haereraa'tu ia'na ra i te vahi tei reira oia i te tape'araa i to'na pereoo, i titau manihini ia'na ia tomo mai i roto i to matou fare. Ua bapetizohia oia e ua riro mai ei ti'a faatere matamua e te hoê roa no'u i roto i te Autahu'araa a Aarona. Ua riro mai oia ei aito autahu'araa no'u. Te haamana'o noa nei â vau i te tii raau ta'na i horo'a na'u ei haamauururaa no to matou faaotiraa i te tapu i te vahie na te hoê vahine ivi. Ua tamata vau ia riro mai ia'na te huru ia horo'a ana'e au i te arueraa ti'a i te hoê tavini no te Atua.

Ua ma'iti au i te tahi atu aito i roto i taua amaa na'ina'i ra o te Ekalesia. E faehau ihitai teie no te mau Hau Amui no Marite, tei haere mai i ta matou pureraa ma te ahu mai i to'na ahu faehau matie ihitai. E tau tama'i i reira ra, e na

tera noa i faairi ia'na ei aito no'u. Ua tonohia oia i te fare haapiiraa tuatoru no Princeton na te nuu faehau ihitai no te fananea'tu â i to'na mau ite. Tera râ, hau atu i to'na ahu faehau faahiahia, ua mata'ita'i au ia'na ia ha'uti i ni'a i te tahua tuaro Palmer ei raatira no te pûpû faahoro popo no te fare haapiiraa tuatoru no Princeton. Ua ite au ia'na i te ha'utiraa i roto i te pûpû taora popo i roto i te ete no te fare haapiiraa, e ua mata'ita'i atoa vau ia'na ei taata haru popo i muri mai i te taata ta'iri, i roto i ta ratou pûpû ta'iri popo.

Hau roa'tu râ i te reira, ua haere mai oia i to'u fare i te roaraa o te hepetoma, no te faaite mai ia'u e, nahea ia taora i te popo i roto i te ete i to'u rima aui e to'u rima atoa. Ua parau mai oia ia'u e, e hinaaro vau i taua ite ra no te mea, ia tae i te hoê mahana, e ha'uti au i te ha'uti taora popo i roto i te ete i roto i te mau pûpû maitai. I taua taime ra, aita vau i ite noa a'e i te reira, tera râ, ua riro mau oia ei hoho'a no te hoê taata no te autahu'araa no'u e rave rahi matahiti.

E riro outou tata'itahi ei hoho'a no te hoê taata no te autahu'araa noa'tu to outou hinaaro e aore ra, te hinaaro ore. E riro mai outou ei lamepa i te taime a farii ai outou i te autahu'araa. Ua tuu te Fatu ia outou i ni'a i te vairaa no te turama i te haerea o te taata atoa e haati ra ia outou. Ua ti'a roa te reira no te feia i roto i ta outou pûpû autahu'araa. E nehenehe outou e riro

ei hoho'a rahi, ei hoho'a afa, e aore ra, ei hoho'a ino. E feruri paha outou e, e ere te reira i te fifi, i mua râ i te Fatu, e fifi ia. Teie Ta'na i parau :

« O outou te maramarama o teie nei ao. E oire faatiahia i ni'a i te mou'a ra, eita ia e mo'e.

« E ore hoi te taata nei e tutui i te lamepa a tuu ai i raro a'e i te farii, ei ni'a râ, i te vairaa ra ; ia maramarama to te fare atoa ra.

« Oia atoa to outou maramarama, ia anaana ia i mua i te aro o te taata nei, ia hi'o ratou i ta outou parau maitai, e ia haamaitai i to outou Metua i te Ao ra ».¹

Ua haamaitahia vau i te mau hi'oraa o te feia rahi tei mau i te autahu'araa i roto i te mau pûpû i reira vau i fana'o ai no te tavini. E nehenehe ta outou e rave mai ta ratou i rave no'u na roto i te riroraa ei hi'oraa no vetahi ê no te pee.

Ua hi'o maite au e toru huru o te feia tei mau i te autahu'araa tei riro ei mau aito no'u. Te matamua o te hoho'a ia o te pure, te piti o te peu tavini ia, e te toru o te faaotiraa papû ia ia riro ei taata parau-ti'a.

Te pure nei tatou paatoa, tera râ, te taata tei mau i te autahu'araa ta outou e hinaaro ia riro, te pure pinepine nei e ma te auu tae. I te pô e tuu outou i te turi i raro e haamauuru i te Atua no te mau haamaitiraa o te mahana. E haamauuru outou Ia'na no te mau metua, no te mau orometua haapii, e no te mau hi'oraa rahi no te pee.

E faaite papû outou i roto i ta outou pure o vai tei haamaitai i to outou oraraa i taua mahana ra, e e mea nahea. E hau atu te reira i te tahi noa tau minuiti rii e i te hoê noa iho mana'o iti. E maere outou e e tau te reira ia outou.

A pure ai outou no te faaoreraa hapa, e ite outou ia outou iho i te faaoreraa i ta vetahi ê ra hapa. A haamauruuru ai outou i te Atua no To'na maitai, e haamana'o outou ia vetahi ê, to ratou i'oa, o te hinaaro ra i to outou maitai. Faahou, e maere outou i te mau mahana atoa i teie huru raveraa, e i te roaraa o te tau, e tau te reira ia outou.

Te hoê tauraa o te tupu mai na roto i teie huru pure tuutuu ore maori râ, te fafau atu nei au ia outou, te iteraa mau ia outou e, e tamarii outou na te Atua. Ia ite ana'e outou e, e tamarii outou na te Atua, e ite atoa ia outou e, e rave rahi ta'na e titau ia outou. No te mea e tamarii outou Na'na, e titau Oia ia outou ia pee i Ta'na haapiiraa e i te haapiiraa a Ta'na Tamaiti here, o Iesu Mesia. E titau Oia ia outou te aau

horo'a e te maitai ia vetahi ê. E inoino oia mai te mea e, e te'ote'o outou e ia haapa'o noa ia outou iho. E haamaitai Oia ia outou ia roaa te hinaaro ia outou ia tuu i te maitai o vetahi ê i ni'a i to outou iho.

Ua riro a'e na te tahi pae o outou ei mau hi'oraa no te ohipa taviniraa autahu'araa pipiri ore. I roto i te mau hiero na te ao atoa nei, te tae mai nei te feia tei mau i te autahu'araa hou te hitiraa o te mahana. E te vai ra te tahi pae te tavini noa ra â i muri a'e i te taperaa mahana. Aita e haamauruurua e aore ra, aita e faateniteniraa na te taata i roto i teie ao no taua faatusiaraa o te taima e te ohipa. Ua haere au na muri iho i te feia apî a tavini ai ratou i te feia tei roto i te ao varua o te ore e nehenehe e farii i te mau haamaitairaa o te hiero no ratou iho.

A ite ai au i te oaoa, eiaha râ te rohirohi i roto i te mata o te feia tei tavini i reira mai te po'ipo'i mai â, ua ite au e, e haamaitairaa rahi i roto i teie oraraa no taua huru taviniraa autahuraa ra ma te aau pipiri ore, tera

râ, e ohipa ha'iha'i roa ia ia faaauhia i te oaoa o ta ratou e farii i piha'iho i te feia ta ratou i tavini i roto i te ao varua.

Ua ite atoa vau i taua oaoa ra i roto i te mata o te feia o te paraparau nei ia vetahi ê no ni'a i te mau haamaitairaa e fariiha na roto i te riroraa ei melo i roto i te basileia o te Atua. Ua ite au i te hoê peresideni amaa fatata pauroa te mahana e afai mai oia i te taata ia haapiihia ratou e te mau misionare. Tau ava'e noa i ma'iri, e ere oia i te melo no te Ekalesia. I teie nei, te vai nei te mau misionare no te haapii, te tupu nei te hoê amaa i te rahi e i te puai na roto ia'na. Tera râ, hau atu i te reira, ua riro oia ei maramarama no vetahi ê o tei hamama i to ratou vaha e no te reira, e haapeepepe i ta te Fatu haaputuputuraa i te mau tamarii a te Metua i te Ao ra.

A pure ai e a tavini ai outou, e tupu i te rahi to outou ite e to outou putapu o te aau No'na, e e tamarii outou na te Atua. E rahi atu to outou iteraa e, e oto Oia mai te mea e, e rave outou i te ohipa parau-ti'a ore. E rahi atu to outou mana'o papû ia tapea i ta outou fafauraa i te Atua e ia vetahi ê. E rahi atu to outou hinaaro ore ia rave i te hoê mea e ere na outou. E rahi atu to outou aau parau-ti'a i mua i to outou fatu ohipa. E rahi atu to outou hinaaro ia haapa'o i te hora e ia faaoti i te mau ohipa atoa ta te Fatu i horo'a ia outou e o ta outou hoi i farii e rave.

Eiaha e uiui noa e, e haere mai anei to ratou mau taea'e hahaere utuafare, i roto i te mau utuafare ta outou e hahaere, e tia'i maoro te mau tamarii i to outou taeraa'utu. Ua farii ta'u mau tamarii i te reira haamaitairaa. A paari mai ai ratou, ua tauturu te mau aito autahu'araa ia ratou ia haamau i ta ratou iho mau faanahoraa no te tavini i te Fatu. I teie nei, te pee nei te reira hi'oraa haamaitaihia i roto i te toru o te u'i.

E poro'i haamauruuru atoa ta'u.

Te haamauruuru atu nei au ia outou no ta outou mau pure. Te haamauruuru atu nei au ia outou no to outou tuuraa i te turi i raro i te mea e, aita outou i farii i te mau pahonoraa atoa. Te pure nei outou i te Atua o te ra'i no te faaite i to outou mauruuru e no te ani Ia'na ia ninii mai i Ta'na mau

haamaitairaa i ni'a i to outou oraraa e to outou utuafare. Te haamauruuru atu nei au ia outou no ta outou taviniraa ia vetahi ê e no te taima e hinaaro outou ia ite mai vetahi ê i ta outou ohipa taviniraa.

Ua farii tatou i te faaararaa a te Fatu e, mai te mea e imi tatou i te faufaa no ta tatou taviniraa i roto i teie nei ao, e riro tatou i te ere i te mau haamaitairaa rarahi a'e. Ia haamana'o outou i teie mau parau :

« E ara o te rave outou i ta outou parau maitai i mua i te aro o te taata, ia hi'ohia e ratou ; aore e noaa ta outou utua i to outou Metua i te Ao ra.

« Ia horo'a râ oe i ta oe tao'a aroha, eiaha e na mua i te faaoto i te pu, mai ta te feia haavare i te mau sunago e te mau aroâ ra, ia haamaitaihia ratou e te taata.

« Area oe, ia horo'a i ta oe tao'a aroha, eiaha to rima aui ia ite i ta to rima atau e rave ra :

« Ia mo'e ta oe horo'araa tao'a aroha ; e na to Metua iho, tei ore roa i mo'e te hoê mea ia'na ra, ore noâ oia iho i te itea, e faautua faaite mai ia oe ».²

Te feia tei riro ei hoho'a na'u no te feia rarahi tei mau i te autahu'araa, eita ratou e ite ohie e, e mau huru aito to ratou. Mai te mea ra e, e fifi to ratou ia ite i taua mau mea ra ta'u i haafaahia-hia i roto ia ratou. Ua parau atu na vau e, i riro na to'u metua tane ei peresideni haapa'o maitai no te hoê amaa na'ina'i a te Ekalesia i New Jersey. I muri mai ua riro oia ei melo no te apooraa faatere rahi o te Haapiiraa Sabati no te Ekalesia. Noa'utu râ i te reira, i teie mahana, e paraparau vau ma te haehaa no ni'a i ta'na taviniraa autahu'araa, no te mea, ua riro mau oia ei taata haapa'o haehaa.

Mai te reira atoa no te faehau ihitai tei riro ei aito no'u i to'u tamariiriiraa. Aita noa'e oia i paraparau mai ia'u no ni'a i ta'na taviniraa autahu'araa e aore ra, no ni'a i ta'na mau ohipa i rave. Ua tavini oia, tirara'tu ai. Ua faaroo vau na roto ia vetahi ê i te parau no to'na haapa'o maitai. Ua ite anei oia i te reira mau huru ta'u i haafaahia-hia i roto ia'na, aita vau i ite.

No reira, ta'u a'oraa ia outou o te hinaaro nei e tavini ia vetahi ê na roto

i to outou autahu'araa, e a'oraa ia no ni'a i to outou oraraa, e mea mo'e hoi te reira i te taata atoa, eiaha râ i te Atua.

A pure Ia'na. A haamaitai Ia'na no te mau mea maitai atoa i roto i to outou oraraa. A ani Ia'na no te ite e, o vai te mau taata Ta'na i tuu i ni'a i to outou haerea no te tavini atu. A taparu Ia'na ia tauturu mai ia outou no te rave i taua taviniraa ra. A pure ia ti'a ia outou ia faa-ore i te hapa e ia faaore-atoa-hia mai hoi ta outou. I muri iho, a tavini ia ratou, a here ia ratou, e a faaore i ta ratou hapa.

Na mua roa, a haamana'o e, te mau taviniraa atoa ta outou e rave, aore e taviniraa rahi a'e maori râ, te tautururaa i te taata ia ma'iti i te faati'amâ ia ratou no te ora mure ore. Ua horo'a mai te Atua i te reira arata'iraa faufaa roa ia tatou nei no ni'a i te faaohiparaa i ta tatou autahu'araa. O Oia te hi'oraa ti'a roa no te reira. Teie te hi'oraa ha'iha'i roa ta tatou e ite nei i roto i te tavini maitai a'e i rotopu i Ta'na mau tavini tahuti nei :

« E ua parau atura te Fatu te Atua ia Mose, na ô atura : E rave rahi mau ra'i, e ore te reira e hope ia tai'ohia e te taata ; ua tai'ohia râ te reira e au nei, na'u hoi taua mau mea atoa ra.

« E ia pau te hoê ao e to'na ra mau ra'i, mai te reira atoa ia te tae mai ; e aore e hopea to ta'u ra mau ohipa, aore atoa to ta'u mau parau.

« Inaha, o teie hoi ta'u ohipa e to'u hanahana hoi, ia faatupu i te tahuti ore e te ora mure ore o te taata nei ».³

Ua titauhia ia tatou ia tauturu te reira ohipa. E nehenehe ta tatou tata'itahi e faatupu i te taa-ê-raa. Ua faaineinehia tatou no to tatou tau e ua tuuhia i te mau mahana hopea nei no teie ohipa mo'a. Ua haamaitaihia tatou tata'itahi na roto i te hi'oraa o te feia tei faariro i te teie ohipa ei opuaraa faufaa rahi a'e no to ratou anoutau i ni'a i te fenua nei.

Te pure nei au ia ti'a ia tatou ia tauturu te tahi e te tahi ia imi i te mau rave'a atoa no te fana'o i taua rave'a ra.

Te ora nei te Atua te Metua e e pahono Oia i ta outou mau pure no te tauturu i to outou hinaaro no te tavini maitai Ia'na. O Iesu Mesia te Fatu tei ti'afaahou. Na'na teie Ekalesia. Te autahu'araa ta outou e mau nei o te mana ia no te rave i To'na i'oa i roto i Ta'na ohipa no te tavini i te mau tamarii a te Atua. A horo'a ai outou i to outou aau atoa i roto i teie ohipa, e faarahi Oia ia outou. Ta'u ia fafau-raa na roto i te i'oa o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Mataio 5:14-16.
2. Mataio 6:1-4.
3. Mose 1:37-39.